

Ég meini tað

Dánjal Højgaard,
journalistur, skivar:

Sorgblíðni í salongini

„Tað vera 30 krónur“. Tað klikkjar í bilettmaskinuni hjá Lassa og tað klirrar í leðurtaskuni. Dóttir mín hyggur undrandi upp á tann blöðskortaða innkrevjingarmannin, sum beinanvegin blotnar um hjartað. Nei, børn gjalda ikki fyrr enn tey eru sjei, vissar hann okkum um. Ella kanska átta, skundar hann sær at leggja afturat. Barn-góður maður.

Sum ein bulmíkil dama leggur Dúgván seg seigliga í stýriborð, smoyggir sær út um brimgarðin og fer so duffandi út í Leirvíksfjörð. Veðrið er gott. Og so slætt, at tað fer ikki dropin úr kaffikrússinum, tá ið eg fari upp og fylli mær upp.

Salongin er full av fólki. Kvøðuljórnarnir sjongra úr hátalaranum. Við bakinum til mín situr ein lastbilarfari í grønari ketildrakt. Ein klaksvíkingur, sum eftir øllum at doma hevur ført mangt tonsið av handilsvør-um um Lórvíksfjörð.

„Tú mást heldur fara niður at surra kassarar fastar“, sigur hann argandi við makkarán. „Tað eru so nógvur buglir á sjónum í dag“. Tað síðsta er eitt skot til mín. Havnarmannin.

Ein jobbsamroða hevur tikið seg upp við eitt av borðunum. Ein av landsins fremstu vinnulívsmonnum hevur hitt ein gamlan kenning, sum hann ikki hevur sæð í longri tíð. Stjórin er eftir øllum at doma í elektronískum orðum í Norðoyggjum. Tey tosa um heima-síður, og neyvan er Dúgván sneidd um Galvín, tá stjórin býður sínum gamla kenningi arbeiði. Tað gongur við seymilaferð í Cyber Space.

Farsundini fækkast. Um nokur ár verður kanska land-fast millum triðju hvørja oyggj í landinum, og tá kann lögmaður seta seg í bilin á Viðareidi og koyra beina leið til Havnar – uttan at tala eitt orð við nakran. Í öldir hava farsundini knýtt fólk saman, og umborð á ferjunum krossast gøttur hjá øllum møguligum fólki. Summi á veg til arbeiðis ella í skúla. Önnur kanska á veg til fíðilíðsdyst ella at vitja skyldfólk. Her verður kjakast um fullveldi og onnur stórmál. Tosað verður um familju og leysatíðindi, og søgur verða fortaldar. Fremmandafólk koma á tal við hvønn annan. Fólk sum ongantíð høvdu funnið uppá, at sett seg við sama borð á Kondittarinum í Havn ella í Roystovuini í Klaksvík.

Tað er hugvekjandi, at samstundis sum vit fáa fast samband, so missa vit sambandið hvørt við annan. Tey gomlu krossvegirnir ella møtistøðini, har øll fólk hittast, eru um at hvørva. Neystaveggurin er so gott sum burtur og nú standa farsundini fyrri tómi. Í staðin hittast vinfólk og javnlíkar á café, í feløgum, bindiklubbnum og samkomum. Tað er eisini hugvekjandi, at samstundis sum teir gomlu alfaravegirnir hvørva, so hevur ein stórvir alfaravegur tikið seg upp, internetið. Har hittast øll. Øll sum hava ráð til internet. Eisini har fært tú samband, uttan at hava samband.

Nú er tað so lætt at framheva alt tað góða við farsundinum, tá ið tú býrt í Havn. Var eg norðingur ella vágamaður var hesin teigur kanska heldur um tær mongu ótespiliga ferðirnar um sund og firðir. Um ta leiðiliga bíðitíðina, avlýsingarnar, sjóverkin, tey fløddu wc-ini. Hugni og sjarma vera neyvan góðar grundgevingar fyri at varðveita sjóvegis sambandið.

Tá Stórabeltsferjurnar sigldu sín síðsta túr, stóðu fólk mín sann á keiini í Korsør og grótu. Eg vænti ikki, at tað fella so nógv tár, tá strandfaraskipini kanska eina ferð sigla sín seinasta túr um Vestmannaund og Leirvíksfjörð. Og gott er tað. Hinvegin skuldi tað ikki undra meg, um onkur stuttlig søga, sum tú einaferð hoyrdi í góðum selskapi í salongini á Dúgvuni fer at renna fram fyri teg, tá ið tú í einsemi stýrir niður í tað svarta holið. Tá kanska tú hugsar: tað var nú ikki so galið kortini.

Andin førir pennin

ÁTRÚNAÐUR. – Tá eg seti meg at skriva prædiku eftir dagsins teksti, er heilt vanligt, at eg als einki skilji meðan eg sjálvur skrivi, men tá prædikan er liðug og eg síggi, at hon hóast alt hevur innihald, má eg ásanna, at Andin hevur ført pennin, sigur Jústines Eidesgaard, ið er útsendur sum assistentur fyri donsku sjómanskirkjuna

John Johannessen

Fyrirverandi blaðmaðurin, Jústines Eidesgaard, arbeiðir sum assistentur fyri donsku sjómanskirkjuna í Hamburg. Hann hevur fyrr verið útsendur í Singapore í Thailandi, so hann er ikki heilt ókendur á økinum. Men Jústines dylur tó ikki fyrri, at honum dámar betur at vera í Hamburg, har mentanin líkist mest teirri føroysku, hóast hann helt tað vera ógvuliga áhugavert at uppliva eysturlendsku mentanina í Singapore.

Fjølbroytt arbeiði

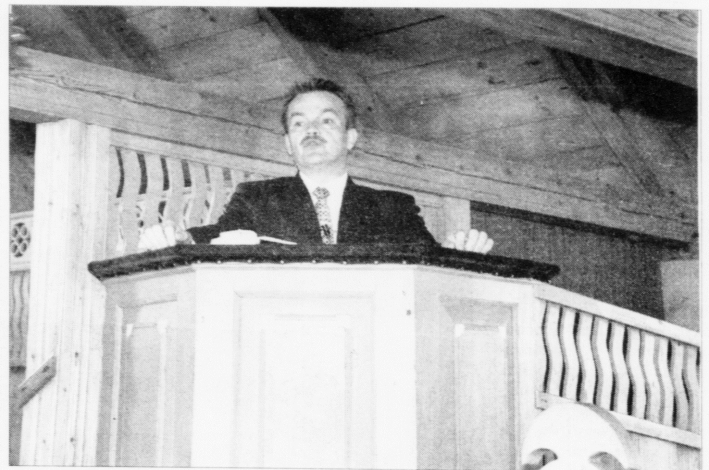
At arbeiða sum assistentur fyri donsku sjómanskirkjuna er eitt ógvuliga fjølbroytt arbeiði. Í vanligu gerandisdegnum vitjar Jústines umborð á donskum skipum, ið vitja í havnini í Hamburg, men hetta er ikki einasti táttur í starvi Jústines. Starvið er so mikið víttfevandi, at Jústines eisini við jøvnum millumbilum átekur sær prestageringin. Hetta ger hann til tær Guðstænastur, har presturin ikki er til staðar.

Í donsku sjómanskirkjuni í Hamburg er serfóroyska fyrbrigdið deknaguðstænasta ókent. Tá sagt verður, at Jústines Eidesgaard átekur sær prestageringin, so skal hetta skiljast í orðsins rétta tydingini. Hann virkar tá nevnliga sum prestur.

Tískil skal hann eisini skriva prædikuna sjálvur, og hon skal sjálvsagt skrivast eftir dagsins teksti. Og hetta hevur Jústines longu gjørt meira enn 30 ferðir.

Hugsar sum blaðmaður

Tá Jústines skal skriva eina prædiku letur hann seg í blaðmannabúnan. Hann hevur jú, sum áður sagt, drúgvur royndir sum blað-

maður. Sjálvur heldur hann tað, at skriva prædiku, minnir ógvuliga nógv um at skriva kronikk. Men í sama viðfangi, sum hann greiðir frá hesum, skundar hann sær at siga, at hann hevur ógvuliga stóra virðing fyri kirkjuni og prædikustólinum, og tí skal hetta als ikki skiljast, sum hann heldur seg hava eins góðar forleikar at skriva prædiku, sum ein prestur, ið hevur lisið í 6 ár og meira.

Vanliga mannagongdin hjá Jústines, tá hann skal skriva prædiku, er, at hann lesur tekstin eftir fyriskriv-aðu tekstarrøðini til viðkomandi sunnudag mána-dagin áðrenn prædikan skal haldast.

– Tekstirnir kunnu viðhvørt vera torskildir, men tá vikan nærkast endanum seti eg meg at skriva prædikuna. Og satt at siga hendir tað ofta, at eg meðan eg skrivi, síggi tað skrivaða sum eina fløkju. Men tá

prædikan er liðug, síggi eg, at skil er á henni hóast alt, og harafturat er hon viðkomandi. Tí ivist eg onga løtu í, at tað í veruleikanum er Andin, ið førir pennin, sigur Jústines álvarsamur. Hann kennir tað, sum tað er Andin, ið skivar, meðan hann er leikmaðurin.

– Jú, víst er meira millum himmal og jørð, enn tey flestu vita um.

Einki skeinkiloyvi

Føroyski assistenturin hjá donsku sjómanskirkjuni í Hamburg vísir á, at hann ikki hevur heimild at fremja øll ritualini undir sínum Guðstænastum, sum ein prestur hevur. Vanligt er, at hann lýsir signing yvir kirkjufólkið, eins og prestur ger, eftir Guðstænastuna, men Jústines vísir skemtandi á, at hann ikki hevur skeinkiloyvi. Her meinar hann við, at hann ikki kann standa fyrri eina altargongd.

Løgið fyrstu ferð

Jústines greiðir frá, at tað kendist løgið, fyrstu ferð hann skuldi standa fyrri einari Guðstænastu og skuldi prædika frá prædikustólinum.

Orsøkin var stóra virðingin, hann hevur fyri prædikustólinum. Tann virðingin, sum liggur so djúpt í øllum føroyingum. Somuleiðis vísir Jústines Eidesgaard á tað stóra lopið, ið er millum prestin og meinigheitina. Talan er í hesum føri, um eitt lop, ið er so inngróvið

í vanligu føroyingini, og tí var tað við einari løgnari kenstu, hann fyrstu ferð trein prædikustólin. Men Jústines valdi, eins og mangir aðrir assistentar innan donsku sjómanskirkjuna at leypa í vaðið.

Roynt seg í Føroyum

Um ólavsøkuleitið var Jústines heima í Føroyum á vitjan. Í hesum sambandi helt Jógvan Fríðriksson, prestur, ið umboðar donsku sjómanskirkjuna í Føroyum, tað vera hóskandi, at Jústines helt prædiku í kirkjuni í heimbygd síni, Oyndarfirði.

Jústines tók av, og nú skuldi hann fyrri fyrstu ferð halda eina prædiku á føroyskum í heimlandinum. Dagurin, prædikan varð hildin, var ein stórvir dagur fyri Jústines, hóast hann áður hevði hildið eina ørgryn- nu av prædikum fyrr. Men hesar vóru hildnar í Hamburg á donskum. Nú var talan um at prædika á føroyskum í Føroyum og enná í kirkjuni í heimbygdini, har hann sjálvur so mangan sjálvur hevur sitið og lýft á mangt eitt upphyggiandi orðið.

